

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА І СОЦІАЛЬНИХ  
ТЕХНОЛОГІЙ  
КАФЕДРА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ  
ДИСЦИПЛІН

**ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ  
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до виконання індивідуальних робіт для здобувачів вищої освіти  
спеціальності 262 – Правоохранна діяльність  
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Обговорено і рекомендовано  
на засіданні кафедри правоохранної діяльності  
та загальноправових дисциплін  
Протокол №1  
від 20. 01. 2022 р.

Чернігів 2023

**Правозастосування в правоохоронній діяльності.** Методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Правозастосування в правоохоронній діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 – Правоохоронна діяльність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укл. Козинець О.Г., Марущак Н.В. Чернігів: ННІ права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка». 2023. 21 с.

Укладачі: КОЗИНЕЦЬ ОЛЕНА ГАВРИЛІВНА, завідувач кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін кандидат історичних наук, доцент  
МАРУЩАК НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА, доцент кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент

Відповідальний за випуск: КОЗИНЕЦЬ ОЛЕНА ГАВРИЛІВНА, завідувач кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін, кандидат історичних наук, доцент

Рецензент: КОЛОМІЄЦЬ НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя ННІ права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка», д.ю.н., професор.

## **ЗМІСТ**

I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ .....	4
II. ВИМОГИ ДО ДОБІРКИ ЛІТЕРАТУРИ ДО ТЕМИ .....	6
III. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ТЕКСТУ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ .....	7
IV. ЗАХИСТ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ .....	12
V. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ .....	15
VI. ДОДАТКИ .....	17

## I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання у ВНЗ, що має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі вищої освіти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальна робота – одна з найважливіших форм самостійної роботи здобувача вищої освіти, що сприяє поглибленню вивчення дисципліни, допомагає здобувачам вищої освіти набути навички логічного аналізу змісту монографічних робіт, нормативного матеріалу, навчальної літератури, розвиває вміння правильно формулювати і розкривати теоретичні положення, сприяє оволодінню правовою термінологією, можливості висловити практичні рекомендації, пропозиції, робити самостійні висновки, що має важливе значення для правоохоронця і спрямоване на більш глибоке засвоєння програмного матеріалу.

Індивідуальна робота, крім цього, являється однією з форм контролю знань з боку викладача за навчанням здобувачів вищої освіти, дозволяє перевірити, наскільки успішною є їх самостійна робота, а також відношення до предмета.

Суть індивідуального завдання з дисципліни «Правозастосування в правоохоронній діяльності» полягає у ретельному дослідженні пропонованої теми. Тобто, з обраної теми необхідно написати **письмову творчу роботу, представити добірку використаної літератури до теми, зробити презентацію підготовленого питання**.

Виконуючи письмові роботи, здобувачі вищої освіти із застосуванням сучасних наукових методів самостійно досліджують певні проблеми, вивчають нормативні та правозастосовчі документи, набувають навичок їх правильного розуміння та тлумачення, вчяться аналізувати наукову та навчальну літературу, критично оцінювати її, полемізувати з авторами статей, висловлювати власні думки, аргументувати та відстоювати їх, робити правильні наукові, теоретичні та практичні висновки.

Індивідуальні завдання виконуються здобувачами вищої освіти самостійно. Безпосереднє керівництво і контроль за процесом підготовки та захисту індивідуальних робіт здійснюються науковими керівниками з числа професорсько-викладацького складу.

Вибір теми здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, як правило, за відповідною методикою, що розробляється кафедрою, виходячи з актуальності наукових та практичних проблем, особливостей фахової підготовки, власних навчальних інтересів, сучасного стану наукових досліджень тощо.

При розробці та виборі тем, враховуються інтереси й інших кафедр, особливості майбутньої діяльності, а також проблемний зв'язок різних видів письмових робіт між собою.

Тема індивідуальної роботи вибирається здобувачами вищої освіти на підставі затверженого кафедрою правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін переліку тем з дисципліни «Правозастосування в правоохоронній діяльності». Здобувач вищої освіти вправі самостійно сформулювати тему своєї роботи, в такому випадку він повинен розробити індивідуальний план виконання роботи, враховуючи актуальність теми, науково-теоретичну та практичну значимість і з відповідним обґрунтуванням.

План письмової роботи повинен охоплювати вузлові питання теми, має бути чітким, логічним та послідовними. Не рекомендується переобтяжувати план великою кількістю питань (не більше 2-3).

## **ІІ. ВИМОГИ ДО ДОБІРКИ ЛІТЕРАТУРИ ДО ТЕМИ**

Суть завдання полягає у наступному:

- По темі необхідно підібрати наукову літературу: наукові статті, монографії, підручники видані 2020 – 2022 р.р. (ксерокопії робіт, статей, розділів посібників, підручників та інше.);
- Кожне джерело має бути правильно оформлене: автор, назва, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок (підручник, монографія, сторінки (стаття, частина підручника, монографії), це ж стосується і інтернет джерел: автор, назва, режим доступу;
- Джерела можуть бути не лише з юридичної тематики (муніципальне право, конституційного права, теорії держави і права та ін.), а з політології, соціології та інших дисциплін;
- Систематизований матеріал оформлюється у декі (не менше 15);
- електронний варіант додається обов'язково.

Навчальну і спеціальну літературу з питань індивідуальної роботи здобувач вищої освіти підбирає самостійно. Консультацію з бібліографіїю можна отримати у наукового керівника, у працівників бібліотеки.

### **ІІІ. ВИМОГИ ДО ПИСЬМОВОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Написання письмової роботи здійснюється на підставі погодженого з науковим керівником плану роботи.

Для полегшення подальшого кінцевого оформлення письмової роботи рекомендується дотримуватися таких вимог:

- якщо в роботі використовуються цитати, цифрові дані чи згадуються твори або запозичуються думки з праць інших авторів, близьких до оригіналу, то слід обов'язково робити бібліографічні посилання на джерела;
- слід звернути увагу на літературну обробку кожного речення, вибір необхідних формулювань, які просто, чітко, коротко й доступно виражають зміст викладених питань. Не варто вживати як складні синтаксичні конструкції, так і надмірно короткі, лаконічні фрази, не зв'язані між собою логічно, з наявним подвійним тлумаченням і т. ін.;
- рекомендується не вживати слова і вирази-штампи типу «на всі сто відсотків», «на даний момент» і т.п., уникати частих повторень слів чи словосполучень, дотримуватись прийнятої термінології, позначень, умовних скорочень і символів;
- слід уникати викладу матеріалу від першої особи однини: «Я спостерігав», «Я вважаю», «Мені здається», «На мою думку» і т. ін. чи множини: «Ми отримуємо», «Ми спостерігаємо», «Ми маємо» і т.д. Допускається вживання означенено-особових речень: «спостерігаємо», «встановлюємо», «маємо на увазі» чи використання виразів типу: «на наш погляд», «на нашу думку», «на думку автора роботи» або «проведені досліди підтвердили...» чи «...дають підстави вважати, робити висновки...» і т.ін.;
- ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем особи, яке згадується в тексті.

Оформлення роботи є важливим елементом її виконання, а також фактором, який враховується при її оцінюванні. Єдиних вимог до зовнішнього оформлення структури, обсягу, змісту і стилю викладу таких робіт не існує, проте діючі нормативні документи встановлюють загальні принципи щодо оформлення таких робіт.

Письмову роботу друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297мм), при дотриманні наступних вимог:

- обсяг роботи до **15 сторінок** друкованого тексту;
- шрифт друку – Times New Roman, звичайний, світлий. Кегль (параметри) шрифту – 14 pt (одиниць). міжрядковий інтервал тексту – 1,5.; поля: ліве - 25 мм, праве - 10 мм, верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм.
- список використаних джерел повинен містити не менше 5 джерел;
- посилання на джерела, які використовує автор, обов'язкові;
- оформлення списку використаних джерел за формою 23;

- електронний варіант додається обов'язково;
- оформлення за стандартами реферату.

Нумерація аркушів проставляється у верхньому правому куті аркуша арабськими цифрами без додавання до номера аркуша будь-яких інших знаків. На першому аркуші роботи номер не проставляється.

**Назва роботи** повинна бути, по можливості, короткою, відповідати обраній проблемі (спеціальності чи спеціалізації підготовки) та суті вирішеної наукової задачі, вказувати на мету дослідження і його завершеність, а також для більшої конкретизації (за необхідностю) невеликий на 4-6 слів підзаголовок. Не рекомендується використовувати в назвах слова та словосполучення, в яких не відбито в достатній мірі суть проблеми, типу: «Дослідження питання...», «Досліджені деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» тощо, а також ускладнену термінологію.

При написанні роботи необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтологій, обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичалися матеріали або окремі результати.

**За структурою** письмова робота складається: з титульного аркушу, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (при необхідності).

**Титульний аркуш** роботи повинен містити:

1. найменування вищого навчального закладу, факультету та кафедри, на яких виконана письмова робота;
2. вид та називу письмової роботи;
3. найменування навчальної дисципліни, з якої виконується письмова робота;
4. прізвище, ім'я, по батькові студента;
5. науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника і консультанта;
6. місто і рік. (див. Додаток 1)

Після титульного аркуша розташовується:

- **зміст роботи**, який містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, що мають заголовок, зокрема вступу, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури та ін.;
- **перелік умовних позначень**, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності), який складається з двох колонок, в яких зліва за абеткою наводяться умовні позначення, скорочення тощо, справа - їх детальна розшифровка.

• **Вступна частина** роботи повинна віддзеркалювати ту теоретичну роботу, яку автор провів згідно з рекомендаціями, наведеними вище. У вступі роботи розкривається сутність і стан розробки наукової проблеми (задачі), її теоретична і практична значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, теоретичний аналіз проблеми і попереднього досвіду її вивчення, здійснюється методологічне обґрунтування та логіко-історичний аналіз проблеми, оцінюється

ступінь інноваційної, теоретичної та практичної значущості письмової роботи, обґрунтуюється актуальність та необхідність проведення дослідження (**не більше 1 сторінки**).

Остаточне редагування вступної частини роботи доцільно виконувати на завершальній стадії дослідження, коли досліджувана проблема постає перед автором у повному обсязі.

**Основна частина роботи**, як правило, складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Розділи (глави, параграфи) роботи за своєю назвою, структурою, змістом повинні відповісти завданням дослідження поставленої проблеми. Кожний розділ починається з нової сторінки його назвою. У розділах основної частини дається:

- огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень: окреслюються основні етапи розвитку наукової думки за проблемою дослідження, висвітлюються нормативні, наукові та навчальні джерела, визначаються невирішенні питання, обґрунтуюється необхідність проведення досліджень у даній галузі;
- обґрунтування вибору напрямку дослідження, методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, загальної методики проведення дослідження, методи побудови гіпотез і та ін.;
- результати досліджень, оцінки повноти вирішення поставлених задач та достовірності одержаних результатів, їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних досліджень тощо.

У **висновках роботи** описуються найбільш важливі наукові та практичні результати дослідження, зокрема, формулювання наукової проблеми (задачі), методи її дослідження, значення для юридичної науки і практики, рекомендації щодо наукового та практичного використання результатів для вдосконалення організації наукового знання та юридичної практики, обґрунтування їх достовірності тощо.

**Список використаних джерел.** Використовуючи в роботі нормативні чи практичні матеріали, теоретичні положення інших авторів, здобувач вищої освіти має посилатись на відповідні джерела. Не допускаються так звані «запозичення», коли матеріали чи положення видаються за власний доробок здобувача вищої освіти. Не можна також допускати суцільного цитування відповідних джерел чи іншого їх надмірного використання.

Список використаних джерел свідчить про сутність обізнаності здобувачів вищої освіти по темі роботи. До списку не включаються ті джерела, на які немає посилань у тексті і які фактично не були використані здобувачами вищої освіти. Після зазначення кожного джерела необхідно вказувати офіційне джерело, в якому він опублікований. Для монографічних видань вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок книги. Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу або газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети, кількість сторінок. (див. Додаток 4)

Оформлювати список використаних джерел необхідно в такий спосіб:

Список використаних джерел розміщується в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією. Посилання наводять одразу після закінчення цитати в квадратних дужках, де вказують порядковий номер джерела у списку використаної літератури та відповідні сторінки джерела (наприклад: [5, с. 18], що означає п'яте джерело з опису використаних джерел, текст виноски знаходиться на вісімнадцятій сторінці або [8, с. 28-30], що означає восьме джерело зі списку використаних джерел, текст виноски знаходиться з двадцять восьмої по тридцяту сторінку. У випадках використання нормативних актів для виноски використовується тільки номер відповідного джерела зі списку використаної літератури (наприклад [10], що означає десяте джерело зі списку літератури, і якщо сторінки не зазначені, то це один з нормативних актів; або [15, 17, 22] - це означає, що використано три нормативних акти, які в списку використаних джерел зазначаються під номерами п'ятнадцять, сімнадцять, двадцять два.)

У цей список рекомендується включати основну та спеціальну літературу з теми, яка досліджується і на яку в роботі є посилання. Розміщувати матеріали бібліографічного опису в списку використаних джерел рекомендується в такій послідовності:

1. Нормативні матеріали.
2. Спеціальна література.
3. Практичні матеріали.

Список літератури в науковій роботі свідчить про обсяг використаних автором джерел, про рівень вивчення стану досліджуваної проблеми і навичок роботи з науковою літературою.

У додатах розміщують допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи: статистичні дані, результати аналізу юридичних справ, проекти нормативно-правових актів, описання результатів дослідження, ілюстрації допоміжного характеру і т. п.

Термін подання підготовленої і належним чином оформленої роботи на кафедру для оцінювання визначається з урахуванням навчального плану та особливостей його виконання в поточному навчальному році.

Електронний варіант письмової роботи додається обов'язково.

**Крім основних складових індивідуального завдання, додатково здобувач вищої освіти може підготувати схеми та таблиці.**

**Вимоги до завдань у формі схем:**

**Схеми складаються здобувачами вищої освіти самостійно (сканування сторінок підручника не допускається)** Схеми і таблиці є засобами виділення головного, вони вміщують інформацію в замкнuttій прострі. При складанні схем і таблиць здобувач вищої освіти робить логічні операції – аналіз, синтез, порівняння, демонструє вміння перетворити і узагальнити навчальний матеріал, привести його в систему і графічно узагальнити, а використання графічних, колірних можливостей текстового редактора Word дозволяє самостійно скласти схеми і таблиці до конкретної теми.

**Схеми** – графічне зображення наукової дійсності, де окремі частини, ознаки явища зображуються умовними знаками - геометричними фігурами, символами, написами, а відносини і зв'язку позначаються їх взаємним розташуванням, зв'язуються лініями і стрілками.

**Таблиці** – «синтетичний матеріал досліджуваної теми», графічне зображення матеріалу у вигляді порівняльних, тематичних і хронологічних граф.

У схемах та таблицях повинні бути показані основні поняття і зв'язки між ними, правильно систематизовані знання в структурно-логічній послідовності і цілісності (**це є мінімум знань по темі**).

## **IV. ЗАХИСТ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ**

Обов'язковою умовою зарахування роботи є її захист.

Місце і час захисту роботи узгоджується з групою.

Захист проходить у формі доповіді здобувача вищої освіти (до 3-х хвилин). У доповіді висвітлюється обґрунтування актуальності теми роботи; мета, завдання, об'ект, предмет дослідження; труднощі, з якими довелося зіткнутися в процесі написання роботи; основні висновки і пропозиції, які здобувач вищої освіти сформував під час дослідження обраної теми. Після доповіді здобувачу вищої освіти можуть бути задані питання. Запитання, як правило, пов'язані з темою роботи.

Кращі роботи можуть бути рекомендовані на конкурси, виставки, конференції, а також до друку в студентських збірниках.

Підсумкова оцінка за роботу виставляється в межах 8-балльної системи за наведеними нижче критеріями.

### **1. Чіткість визначення мети і завдань роботи**

Мета і завдання визначені чітко, коректно, згідно з предметом дослідження – **1 бал**

Мета і завдання визначені не досить чітко – **0,5 балів**

Мета і завдання в роботі не визначені, або сформульовані не чітко, або не узгоджені з предметом дослідження – **0 балів**

### **2. Ступінь використання основних методів наукового пізнання під час виконання роботи**

Основні методи наукового пошуку (діалектичний, історичний системно-функціональний, логічний, порівняльний) використані здобувачами вищої освіти під час підготовки роботи повною мірою, про що свідчить і структура, і зміст роботи – **1 бал**

Основні методи наукового пошуку (діалектичний, історичний системно-функціональний, логічний, порівняльний) використані здобувачем вищої освіти не повною мірою – **0,5 балів**

Під час підготовки роботи не використано основних методів наукового пізнання, або використано не повною мірою, або спроба їх використання не дала належних результатів щодо змісту роботи – **0 балів**

### **3. Використання та аналіз наукової літератури щодо предмета дослідження**

У роботі використано досягнення класичної та обов'язково сучасної юридичної думки (останні 2–3 роки видання) розглядаються різні підходи, теорії, концепції тощо, наводиться їх аналіз, порівняння з коректним посиланням на джерела – **1 бал**

У роботі використано наукові джерела, однак обмежено, або ж не використано основних загальновідомих праць, або не використано наукових праць вітчизняних фахівців, або їх аналіз є поверховим – **0,5 балів**

У роботі не використано наукових праць, або вони не стосуються

предмета дослідження, або відсутні праці останніх 2 – 3-х років, або вони використані у змісті без посилань на авторів (джерела) – **0 балів**

#### **4. Ступінь розкриття теми**

У роботі висвітлено всі, а також безпосередньо пов’язані з ними спеціальні питання теми; при цьому зачіпаються проблемні загальнотеоретичні питання, проводиться їх аналіз та формулюються пропозиції щодо подолання проблем – **2 бали**

У роботі належно висвітлено тільки основні проблемні питання, проводиться аналіз проблемних питань, але поверхово формулюються пропозиції щодо подолання таких проблем – **1 бал**

У роботі недостатньо висвітлено загальнотеоретичні питання щодо теми дослідження, або предмет дослідження істотно звужено, або за змістом робота виходить за межі предмета дослідження, або аналіз проблемних питань має дещо поверховий характер – **0,5 балів**

У роботі не розкрито основних питань щодо теми дослідження, або вона ґрунтуються на ненаукових положеннях, або за змістом робота не відповідає структурі (плану) – **0 балів**

#### **5. Якість оформлення роботи**

Оформлення роботи повністю відповідає встановленим вимогам (у т.ч., зокрема, оформлення посилань на джерела та списку літератури є коректними); текст роботи належно вичитано, викладено логічно та грамотно і стилістично правильно – **1 бал**

Оформлення курсової роботи у загальному відповідає вимогам, проте при цьому зустрічаються помилки чи некоректності – **0,5 балів**

Оформлення роботи дозволяє прийняти її до захисту, проте мають місце граматичні чи стилістичні помилки, або допущено некоректності в оформленні посилань на джерела чи списку джерел, котрі мають більш системний характер – **0 балів**

#### **6. Дотримання календарного плану (регламенту) виконання роботи**

На всіх етапах виконання роботи здобувач вищої освіти виконував завдання відповідно до оголошеного регламенту, робота вчасно виконана – **1 бал**

Робота завершена у визначені терміни, однак в процесі її виконання студент допускав певні відхилення від – **0,5 балів**

Робота подана на кафедру з істотними порушеннями календарного плану – **0 балів**

#### **7. Рівень знань щодо предмета дослідження та змісту роботи, виявлений здобувачами вищої освіти під час її усного захисту**

Здобувач вищої освіти в процесі усного захисту дає правильні відповіді на всі запитання, виявляє високий рівень знань щодо теми роботи, добре орієнтується у змісті своєї роботи, упевнено викладає її основні положення, висновки, правильно аргументує власну позицію – **2 бали**

Здобувач вищої освіти під час захисту виявляє належних рівень знань щодо теми роботи, дає правильні відповіді на поставлені запитання, проте не

виявляє вільної орієнтації в суміжних темах навчальної дисципліни; добре знає основні положення своєї роботи, проте не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює – **1,5 бали**

Здобувач вищої освіти під час захисту виявив належний рівень знань щодо теми роботи та її змісту, відповіді на поставлені запитання дає, переважно, правильно, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно обґрунтовує свою позицію чи інші положення роботи – **1 бал**

Під час усного захисту роботи здобувач вищої освіти допускає істотні помилки у відповідях, не зовсім добре орієнтується за змістом роботи – **0,5 балів**

Під час усного захисту здобувач вищої освіти неспроможний аргументувати положення роботи, погано знає її зміст, дає неправильні відповіді або не в змозі відповісти на поставлені запитання – **0 балів**

Невідповідність змісту роботи її темі, або істотні порушення вимог щодо оформлення, або неявка на усний захист унеможливлюють позитивне оцінювання курсової роботи взагалі.

**У разі неявки здобувача вищої освіти на усний захист попереднє оцінювання курсової роботи не враховується і підсумкова оцінка за таку роботу виставляється «0» балів.**

**Захист роботи можна супроводжувати аудіовізуальними засобами (презентацією).**

**Вимоги до аудіовізуальних засобів (презентації):**

- Оптимальний хронометраж відеоматеріалів повинен складати 5-10 хвилин (до 15 слайдів). Види відеоматеріалу: відео-пояснення (розповідь), відео-ілюстрація, відео-підтвердження, відео-тест тощо.
- Відеоматеріал має відповідає меті, плану і структурі теми.
- Відібраний відеоматеріал обов'язково повинен бути поділений на невеликі фрагменти (кадри), які розташовані в логічній послідовності.

## V. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

1. Реалізація норм права як важлива стадія правового регулювання суспільних відносин
2. Поняття, ознаки та функції застосування норм права
3. Сутність та особливості механізму застосування норм права
4. Підстави та форми застосування норм права
5. Суб'єкти правозастосування: теоретико-правова характеристика
6. Особливості правозастосування в правоохоронній діяльності.
7. Стадії застосування норм права.
8. Основні вимоги до застосування норм права.
9. Ефективність правозастосування.
10. Гарантії правильного застосування норм права та їх види.
11. Юридичний механізм впровадження режиму законності у правозастосовну діяльність.
12. Напрями підвищення ефективності правозастосованої діяльності.
13. Єдність соціальних і юридичних гарантій правильного застосування права.
14. Процесуальні засоби забезпечення прав і свобод громадян як гарантія правильного правозастосування.
15. Значення правосвідомості в забезпеченні законності правозастосування.
16. Юридична кваліфікація як стадія застосування норм права.
17. Акти застосування норм права: поняття та ознаки.
18. Особливості правозастосовних актів при прогалинах у законодавстві
19. Юридична техніка правозастосовних актів
20. Місце та роль актів застосування права в системі правових актів
21. Класифікація правозастосовних актів
22. Функції правозастосовних актів
23. Юридична мова правозастосовних актів
24. Правова природа нормативно-правових актів.
25. Місце нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади в системі законодавства України.
26. Правова основа нормотворчої діяльності Міністерства внутрішніх справ України.
27. Нормативно-правові акти Міністерства внутрішніх справ України: юридична природа та види.
28. Дія нормативно-правових актів в часі: поняття та загальна характеристика.
29. Дія нормативно-правових актів в просторі: поняття та загальна характеристика.
30. Дія нормативно-правових актів за колом осіб: загальні засади.
31. Дія права як його функціонування.
32. Способи набуття чинності законами: види та їх основні положення.

33. Територіальний та екстериторіальний принципи дії нормативно-правових актів в просторі: основні положення.
34. Юридична техніка правозастосовних актів
35. Актуальні питання законодавчої техніки в Україні
36. Місце та роль юридичної техніки в механізмі правового регулювання
37. Юридичний документ як основний носій правової інформації.
38. Юридична техніка в структурі теорії права, її предмет, завдання, значення.
39. Прийоми та правила юридичної техніки: юридична термінологія, юридичні конструкції, форма нормативного акта.
40. Поняття та значення юридичної фікції як правового соціального інструменту.
41. Основні підходи до поняття юридичної презумпції.
42. Значення, ознаки та класифікація юридичної презумпції
43. Використання юридичних фікцій для усунення юридичного конфлікту.
44. Поняття та ознаки юридичних аксіом.
45. Вимоги до використання преюдицій в юридичному процесі.
46. Загальна характеристика та значення тлумачення норм права
47. Види тлумачення норм права за суб'єктами (юридичною силою) та об'єктами
48. Офіційне тлумачення норм права: поняття, ознаки.
49. Правозастосовне тлумачення норм права.
50. Значення актів тлумачення Конституційного Суду для правоохоронної діяльності.
51. Прогалини в законодавстві шляхи їх усунення та подолання
52. Юридичні колізії та способи їх подолання
53. Колізія норм національного законодавства та міжнародного законодавства.
54. Правозастосовна помилка: поняття та види
55. Причини появи юридичних колізій у законодавстві.
56. Юридична колізія як правове явище.
57. Аналогія права: поняття та сутність.
58. Аналогія закону як оперативний засіб заповнення прогалин в законодавстві.
59. Співвідношення конкуренції в праві та юридичних колізій.
60. Причини виникнення правозастосовних помилок.

## **VI.ДОДАТКИ**

**Додаток 1**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»  
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій**

### **ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін

**Петренко Іван Іванович**

# **ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА**

з дисципліни: «Правозастосування в правоохоронній діяльності»

1. на тему: «Прогалини в законодавстві шляхи їх усунення та подолання»

Курс III Група ПД-211

Науковий керівник:  
к.ю.н., доцент  
Іванова А.А.

**Чернігів 2022**

**ЗМІСТ**

Зразок оформлення змісту

<b>ВСТУП.....</b>	2
1. МІСЦЕ НОРМ ПРАВА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ НОРМ.....	3
2. МОРАЛЬ ЯК РЕГУЛЯТОР СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	8
3. СПІЛЬНІ ТА ВІДМІННІ РИСИ ПРАВА І МОРАЛІ, ЇХ ВЗАЄМОДІЯ	
В ПРОЦЕСІ ПРАВОТВОРЧОСТІ ТА ВЗАЄМОВПЛИВ.....	12
<b>ВИСНОВКИ .....</b>	13
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....</b>	15

### Зразок оформлення посилань

У Новий час мораль нерозривно пов'язували з правом, при цьому вкрай абсолютизували й ідеологізували законодавство, повністю розчиняли мораль в праві «Етику і законознавство, – стверджував Гельвеція, – я розглядаю як одну й ту саму науку» [1, с. 56].

На тісний взаємозв'язок права і моралі вказують історичні пам'ятки права. Про це свідчить застосування морально етичних понять в оцінці змісту законів, інших джерел права. Вислів древніх «*Jus est ars boni et aegui*» – «Право є мистецтво добра і справедливості» розкриває органічний зв'язок права, юстиції і моралі. У роботі Гегеля «Філософія права» питання права трактуються в органічному зв'язку з питаннями моралі і моральності. Відмінність між мораллю і правом він, подібно Канту, бачив у тому, що моральність не допускає будь-якого зовнішнього примусу. Гегель вважав, що правове та моральне не можуть існувати самі по собі [2, с. 256–271].

## Приклади бібліографічного опису

Характеристик а джерела	Приклад оформлення
Окреме видання	<p>Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.</p> <p>Краснова М. В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с.</p> <p>Кузніченко С. О. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану»: наук.-практ. комент. / Одес. держ. ун-т внутр. справ. Харків: Право, 2015. 164 с.</p>
Два автори	<p>Петришина М. О., Петришин О. А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків: Право, 2016. 44 с. (Серія «Наукові доповіді»).</p> <p>Сташис В. В., Бажанов М. И. Преступления против личности в УК УССР и судебной практике. Изд. 2-е, испр. и доп. Харьков: Вища шк., 1987. 216 с.</p>
Чотири більше авторів	<p>Колективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є. І. Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: [б. в.], 2013. 352 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/ упорядник(и)	<p>Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p> <p>Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Марінів. Харків: Право, 2011. 656 с.</p> <p>Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В. М. Геєць. Київ: УБС НБУ, 2008. 369 с.</p>
Автореферат дисертації	<p>Кравчук В.М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.</p> <p>Лісов О. С. Новітня вітчизняна історіографія створення та діяльності розвідки і контррозвідки України у 1917–1991 роках: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 20.02.22 / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняховського. Київ, 2017. 20 с.</p>
Стаття журналу	<p>Кулак Н. В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні. Часопис Київського університету права. 2016. № 4. С. 84–88.</p> <p>Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. Право України. 2009. № 10. С. 57–60.</p> <p>Середа М. Мирні зібрання: практика адмін. судів 2015 р. Юридичний вісник України. 2016. 12–18 лют. (№ 6). С. 5.</p>

<b>Багатотомне видання</b>	<p>Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. 848 с.</p> <p>Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В. В. Стасис, В. Я. Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с.</p> <p>Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6 т. Харьков: Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
<b>Законодавчі і нормативні акти</b>	<p>Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.</p> <p>Конституційний Суд України: рішення, висновки / відп. ред. А. С. Головін; уклад.: К. О. Пігнаста, О. І. Кравченко. Київ: Логос, 2011. Кн. 10. 431 с.</p> <p>Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.</p>
<b>Матеріали мережі Internet</b>	<p>Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. Теорія і практика правознавства: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: <a href="http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302">http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302</a> (дата звернення: 17.06.2016).</p> <p>Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу злочинності та вікtimізації в Україні: монографія. Харків; Костянтинівка, Сектор "С" АТО: Юрайт, 2016. 116 с. URL: <a href="http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12015/1/Obolencev_2016_mon.pdf">http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12015/1/Obolencev_2016_mon.pdf</a> (дата звернення: 17.03.2017).</p>